

Introduktion

Rollen som medföljare

Relation och kommunikation är nyckelord i Händelserikets verksamhet.

Relation: Du känner personen väl. Personen får i sin tur dela upplevelser med någon hen har förtroende för och känner sig trygg med.

Kommunikation: Du vet hur personen kommunicerar och på vilket sätt ni kan samspela både i aktivitet och i avslappning.

Du har en aktiv roll där förhållningssättet är viktigt och innebär att du: Uppmuntrar personen att ta initiativ och välja. Utvecklar aktiviteten, stimulerar till glädje och njutning samt uppmärksammar de signaler som personen sänder ut. Är därmed lyhörd för det samspel som uppstår.

Du är en mycket viktig person när det gäller planering, genomförande och uppföljning av besöken på Händelseriket.

Dokumentation och uppföljning

Varje besökare får möjlighet att tillsammans med sin medföljare arbeta fram en individuell målsättning utifrån behov och förutsättningar.

Syftet är att som medföljare vara medveten om arbetstagarens behov och förutsättningar inför besöket. Frågor att fundera kring kan vara: Vad är syftet med att vara på Händelseriket för den enskilda personen?

Varför är ni här? Vad ska ni göra när ni är här? Hur ska ni göra för att det ska bli en så bra upplevelse som möjligt för besökaren?

Det är även bra för personalen på Händelseriket att veta vad det finns för behov och förutsättningar så att vi kan anpassa verksamheten utifrån det.

Målsättningen dokumenteras och finns under besöksperioden arkiverad på Händelseriket Uppföljningar och utvärderingar görs även regelbundet för att vi ska kunna utveckla verksamheten och för att besökarna ska trivas här.

Du som medföljaren rekommenderas att föra "daganteckningar" efter besöken. Det ger en bra grund vid erfarenhetsutbyte med nya medföljare och en möjlighet att tydligare se förändring och utveckling.

Med den inspirerande miljön och en lyhörd medföljare som redskap kan besökaren utvecklas inom områden som:

Fysiskt:

- Motorik
- Kroppsuppfattning
- Balans
- Rörelseglädje
- Avspänning
- Koordination

Kommunikation:

- Samspel interaktion

Socialt:

- Miljöbyte
- Riktad uppmärksamhet

Kognition:

- Koncentration
- Vakenhetsgrad
- Egen vilja
- Självkänsla

Historia om Händelseriket i Linköping

Händelseriket i Linköping startade som ett projekt av Ann-Mari Sjösvärd, speciallärare och arbetsterapeut. Hon projektanställdes inom Omsorgerna i Östergötland för att utveckla aktiviteter för människor med flerfunktionsnedsättningar.

Utifrån möten med personal och personer med funktionsnedsättningar så framkom det ett behov av mer anpassade aktiviteter. Sjösvärd presenterade en modell på ett aktivitetscenter vid Landstingets idémässa som blev prisbelönt.

Vid ett vårdhem i Linköping fanns det en outnyttjad gymnastiksal, där Händelseriket sakta men säkert började växa fram.

År 1989 togs de första besökarna emot på Händelseriket. Händelseriket grundar sig i flera olika teorier som Sjösvärd, med hjälp av andra, omformade till praktik för personer med funktionsnedsättningar. Sedan 2014 har Händelseriket funnits på Vallavägen i Linköping. Det finns även många andra liknande verksamheter i Sverige och världen över.

Referens: Sjösvärd, A-M & Nedestam, B.(1993). Sinnenas Gym.

Händelseriket grundar sig på flera teorier

Sensory Integration – Teorin utvecklades av arbetsterapeuten och psykologen A. Jean Ayres Ph. D handlar om hjärnans förmåga att samordna intryck från kroppen och omgivningen. Vissa personer kan vara överkänsliga för intryck och andra kan vara underkänsliga.

Jean Piaget – Piaget skapade en teori som handlar om barnets normala utveckling. Piaget delade in barnets tankemässiga utveckling i fyra olika stadier och menar att människor har ett behov av att förstå sin omvärld.

Gunnar Kylén- Kylén menar att vi människor lär oss om verkligheten genom våra sinnesupplevelser. Kylén har utformat en modell om begåvning och intellektuell funktionsnedsättning (IF). Han delar in begåvning från A-C beroende på personens abstraktionsnivå i sitt tänkande. Personer som har svår/ mycket svår funktionsnedsättning befinner sig ofta på A- nivån. Anledn
Kylén, G. (1981). *Begåvning och begåvningshandikapp*. Stockholm: Stiftelsen Ala och Handikappinstitutet.

Lillie Nielsen – Betonar vikten på att en person ska känna sig trygg och få lyckas. Att man ska möta personen på dennes nivå och anpassa aktiviteter utifrån det för att sedan kunna utvecklas vidare.

Snoezelen

En metod som har sitt ursprung från Holland på 70-talet. Metoden grundades av Ad Verheul och Jan Hulsege som båda arbetade på en institution för personer med flerfunktionsnedsättning. Ordet Snoezelen kommer från de två holländska orden "Snuffelen" (snusa, lukta) och "Doezelen" (dåsa, koppla av).

"Snuffelen" syftar till aktivitet och "Doezelen" handlar om att slappna av. Snoezelen kan därför både handla om att locka till aktivitet och avslappning med stöd av musik, ljuseffekter och andra sinnesupplevelser. Syftet är INTE att sova. En del personer behöver slappna av och få återhämtning för att kunna koncentrera sig och ta del av olika upplevelser.

Snoezelens grundidé innebär att skapa en skön miljö som stimulerar sinnen. Syftet är att miljön ska vara annorlunda, spännande och värd att utforska. I Snoezelen är förhållningssättet en stor del. När ni som medföljare är i rummen med besökaren är det viktigt att eftersträva ett omtänksamt och icke-styrande förhållningssätt som hjälper till att skapa en atmosfär av trygghet och säkerhet där fritt val uppmuntras. Det är

viktigt att du är uppmärksam på hur personen reagerar på sinnesintrycken, miljöerna och aktiviteterna i rummen samt att du svarar på kommunikation om personen vill förmedla något.

Hulsegge, J & Verheul, A. (1986). Snoezelen- Another World. Rompa.

Händelserikets grundidé är att ge besökaren utrymme att uppleva miljön i egen takt utan krav på prestation och att ni som medföljare skapar ramar som ger trygghet för individen.

Samspel

Som stöd i samspelet med besökaren finns **Samspelsguiden- "Ett gott samspel"** som är en modell som utvecklats på Eldorados Resurscenter i samarbete med Göteborgs Universitet. Den kan användas oavsett aktivitet, ålder eller relation. Den består av olika teman som är viktiga aspekter för ett bra samspel. Guiden kan användas både för att förbereda sig inför besöket och för att utvärdera samspelet efteråt.

Den innehåller ett antal frågeställningar att ställa till sig själv och reflektera kring. Guiden finns i alla våra sinnesrum i en pärm om ni vill ta del av materialet. Mer information om "Ett gott samspel" finns här:

Länk till PDF och hemsida:

- <https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/eldorado/kunskap/ett-gott-samspel>
- https://goteborg.se/wps/wcm/connect/f4acd6ca-f6d2-490a-8ce5-076525e926e8/AKTUELL+180327-007-130+Eldorado+ett+gott+samspel_korr02.pdf?MOD=AJPERES.

Sinnesintryck

De vanligaste sinnesintrycken som vi ofta pratar om är syn, hörsel, lukt, smak och känsel. Vi uppfattar också riktning och rörelse, kroppens läge och intryck från den egna kroppen. Perception består av hur man upplever sinnesintrycket och hur man tolkar det som man upplever. Det är via våra sinnen som vi uppfattar och tolkar vår värld, både omvärld och den egna kroppen. Hur vi uppfattar sinnesintrycken kan beror på många olika saker, känslighet, dagsform och vår förmåga att tolka, förstå och benämna det vi upplever. Olika brister i centrala nervsystemet kan leda till att sinnesintryck upplevs annorlunda.

När du blir trött eller stressad kan perceptionen påverkas och du kan bli mer eller mindre känslig för intryck. En del personer med förvärvad eller medfödd funktionsvariation har en annorlunda perception. För dessa personer kan det exempelvis vara svårt att stänga ute vissa sinnesintryck som kan leda till att det är svårt att fokusera på en viss aktivitet. Alla människor är unika och fungerar på olika sätt.

Det är därför viktigt att ta reda på hur besökaren som kommer till Händelseriket upplever sina sinnesintryck, så att miljön och aktiviteterna kan anpassas på bästa sätt.

Referens: Holm- Persson, G & Larsson, M (2017). Sinnesnas betydelse för utveckling och samspel. Barn och Ungdomshabiliteringen Region Jämtland Härjedalen.

Pedagogiskt förhållningssätt/arbetssätt och Lågaffektivt bemötande

Innebär att vi utgår från individens styrkor och intressen och kompenserar för det som individen har svårt med, med exempelvis anpassning av miljön och förhållningssätt. Om ni upplever att det är något som är svårt vid besöken, exempelvis att besökaren har svårt att komma till ro, svårigheter att hitta passande aktiviteter, ta stöd och hjälp från personalen på Händelseriket. Vi kan vara med och observera i rummen samt ge tips på hjälpmedel, anpassningar och strategier.

Ett tips för att ge besökaren tydlighet och struktur kan det vara att vid behov innan, under och efter ett besök på Händelseriket svara på frågorna: vad, när, var, hur, hur mycket/hur länge, med vem och vad som händer sen?

Använd bildstöd, tecken som stöd (TSS), social berättelse, ritprat eller berätta muntligt vad som ska hända.

I daglig verksamhet arbetar vi för att göra arbetet begripligt, hanterbart och meningsfullt.

Jag vet vad jag ska göra och när	Jag vet hur mycket/hur länge jag ska hålla på	Jag vet vad som kommer sen
Jag vet hur jag ska göra det	Jag förstår varför	Jag kan påverka , göra egna val och uttrycka det jag vill
Jag tycker det är lätt, begripligt och kul	Jag kan själv	Detta vill vi att arbetstagarna ska uppleva varje dag på sin arbetsplats

